

KOSMOLOGIE/ANTROPOLOGIE

LEERPLAN

Versie leerplan: 01-09-2014

Versie module: ST05a/A/1 en ST05b/A/1

Vakgroep: Systematische Theologie

Studiepunten: 4 EC | 112 studie-uren

Inhoud

Dit vak beoogt bij de student een bijbels-theologische visie te ontwikkelen op Gods schepping in het algemeen en de mens in het bijzonder. Wat leert de Schrift over deze onderwerpen en in hoeverre bepaalt dit hoe wij als mens vandaag de dag leven in Gods schepping? Binnen de kosmologie wordt zowel aandacht gegeven aan de zichtbare, als aan de onzichtbare schepping van engelen, demonen en de duivel. Ook staan we stil bij de verschillende visies op Genesis 1 in relatie tot de (natuur)wetenschap.

De antropologie richt zich in het bijzonder op schepping, aard en doel van de mens en dat alles in relatie tot zijn Schepper. Enige onderwerpen die aan bod komen zijn de betekenis van het bijbelse begrip 'ziel' en 'de mens als beeld Gods'.

Leerdoelen

Algemeen

Na studie van de leerstof is de student bekend met de vaktypische begrippen en heeft inzicht ontwikkeld in hun samenhang. Hij is op de hoogte van de belangrijkste bijbels-theologische vraagstukken (inclusief belangrijke stromingen en hun vertegenwoordigers) binnen het vakgebied en is in staat hierin beargumenteerd een eigen positie in te nemen. Tevens is de student op de hoogte van de (historische) omvang en relevantie van het aandachtsgebied en in staat een vertaalslag te maken van theologie naar gemeenteverband en het persoonlijk geloofsleven.

Vakspecifiek

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof is de student bekend met de volgende woorden en begrippen en kan deze kort omschrijven:

ex nihilo, Enuma Elish, Gilgamesh Epos, schepping-zondeval-herscheping, essentie en existentie, schepping en tijd, transcendent en immanent, gnostiek, manicheïsme, platonisme, monisme, pan(en)theïsme, deïsme, engel des HEREN, engel, duivel, demon, evolutie, evolutionisme, theïstische evolutie, creationisme, tijdperken-theorie, antropisch principe, kadertheorie.

Kennisverwerving

Beeld Gods, totaal beeld Gods, nefesh, formeel en materieel, werkverbond, genadeverbond, procreatie-mandaat, vervullingsopdracht, kuriale opdracht, erfschuld, erfzonde, drievoudige dood.

Inzicht

Na afronding van dit vak heeft de student:

- meer zicht gekregen op het belang van het ontwikkelen van een bijbels-theologische scheppings- en mensleer ten behoeve van een gezonde (pastorale) theologie en levensbeschouwing;
- beter begrip gekregen van de complexiteit van de relatie schepping-natuurwetenschap.

Vaardigheid

Na deelname aan dit vak en bestudering van de behandelde stof kan de student:

- bijbels onderbouwen dat het scheppingswerk een werk is van de gehele Triniteit;
- kritisch reflecteren op het concept van *creatio ex nihilo*;
- bijbels-theologisch de relatie uiteenzetten tussen schepping, zondeval en verlossing;
- theologisch-filosofisch reflecteren op de relatie schepping en tijd;
- bespreken hoe God zich verhoudt tot de schepping en onbijbelse scheppingsmodellen op dit punt kritisch bevragen;
- de verschillende theorieën over het ontstaan van de duivel, gevallen engelen en demonen kernachtig verwoorden en in dit spectrum een eigen standpunt innemen;
- de verschillende visies op de relatie schepping-natuurwetenschap bespreken en hierin een eigen standpunt innemen;
- de verschillende visies op het Beeld Gods-zijn van de mens bespreken en kritisch evalueren;
- het bijbelse 'zielsbegrip' bespreken en de eventuele gevolgen hiervan voor een dichotomisch of trichotomisch mensbeeld;
- bijbels onderbouwen wat de betekenis is van het verbond voor de relatie God-mens;
- de gevolgen van de zondeval bijbels-theologisch uiteenzetten.

Attitude

Gedurende en na dit vak is de student (meer) onder de indruk geraakt van Gods schepping in het algemeen en de mens in het bijzonder.

Toetsing

Schriftelijk of digitaal tentamen over de modulen en eventuele aanvullende leerstof; kritische bespreking van *De satan, een noodzakelijk kwaad: Waarom de duivel 'Gods duivel' is* (zie onder).

Literatuur

Verplichte literatuur

ETA-modulen Kosmologie en Antropologie.

Brink, G. van den en Kooi, C. van der. 2012. *Christelijke dogmatiek*. Zoetermeer: Boekencentrum, H 6-8. pag. 189-308 (120 pags).

Veluw, Van, B. 2012. *De satan, een noodzakelijk kwaad: Waarom de duivel 'Gods duivel' is*. Heerenveen: Groen. 88 pags.

Bronteksten:

capita selecta uit: McGrath, Alister E. 2011/2017. *The Christian Theology Reader*. Fourth/Fifth Edition. Oxford: Wiley-Blackwell (6 pags):

6.1 (6.1) – 'Irenaeus on Human Progress';

6.5 (6.3) – 'Origin on the Image of God';

6.23 (6.14) – 'Hildegard of Bingen on the Creation of Man and Woman';

6.25 (6.16) – 'Franciscus of Assisi on the Creation';

6.50 (--)¹ – 'Emil Brunner on the Image of God';

6.56 (6.40) – 'Mary Hayter on Human Sexuality and the Image of God';

6.57 (6.41) – 'Benedict XVI on the Identity of Humanity'.

¹ Vervanger in vijfde editie:

6.39 – 'The Second Vatican Council on Human Nature'.

Aanbevolen literatuur

Beek, A. van de. 1996. *Schepping: de wereld als voorspel voor de eeuwigheid*. Nijkerk: Callenbach.

Ouweneel, W.J. 2008. *De schepping van God: ontwerp van een scheidings-, mens- en zondeleer*. Vaassen: Medema.

Southgate, Christopher e.a. 2005 (2nd ed.). *God, Humanity and the Cosmos: A Textbook in Science and Religion*. T&T Clark.

Wright, Tom. 2010. *Verrast door hoop*. Franeker: Van Wijnen.

